

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจในงานและความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ
สังกัดกรมสุขภาพจิต

ชื่อผู้เขียน นางสาวสำราญ บุญรักษา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. วิภาดา	คุณาวีกติกุล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์	อุดมรัตน์	สงวนศิริธรรม	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	เรมवल	นันท์สุภวัฒน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์	นันทา	เล็กสวัสดิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในงานและความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งกับความพึงพอใจในงานและความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร เปรียบเทียบความพึงพอใจในงานและความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรกับตำแหน่งและสถานภาพสมรส และความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกรมสุขภาพจิต กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 246 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานคัดแปลงจากเครื่องมือของวิทเลย์และพัทเซอร์ (Whitley & Putzier, 1994) ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร คัดแปลงจากเครื่องมือของ เมาคีย์ สเตียร์

และพอดเดอร์ (Mowday, Steers & Porter, 1979) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของความพึงพอใจในงาน ด้านสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ด้านคุณค่าของงาน ด้านสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ ด้านบทบาทเชิงวิชาชีพ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรเท่ากับ .69 .77 .79 .80 .76 .75 และ .88 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าพิสัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยมีดังนี้

1. พยาบาลวิชาชีพมีความพึงพอใจในงาน ด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ด้านคุณค่าของงาน ด้านสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ ด้านบทบาทเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 3.98 4.29 3.85 และ 3.74 ตามลำดับ) ความพึงพอใจในงานด้านสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานและด้านผลประโยชน์ตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.40 และ 3.25 ตามลำดับ) โดยที่ผู้บริหารทางการพยาบาลมีความพึงพอใจในงานทุกด้านสูงกว่าพยาบาลประจำการ ($p < .01$.05) ยกเว้นด้านสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ พบว่าผู้บริหารทางการพยาบาลและพยาบาลประจำการมีความพึงพอใจในงานไม่แตกต่างกัน

2. พยาบาลวิชาชีพมีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 3.51) โดยที่ผู้บริหารทางการพยาบาลมีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรสูงกว่าพยาบาลประจำการ ($p < .001$)

3. อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน ด้านสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ด้านคุณค่าของงาน และด้านผลประโยชน์ตอบแทน ($p < .001$) ระยะเวลาการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน ด้านสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน และด้านคุณค่าของงาน ($p < .001$) ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน ด้านสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน ($p < .01$) อายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ของพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ($p < .001$)

4. พยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสคู่มีความพึงพอใจในงาน ด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ด้านคุณค่าของงาน ด้านสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ ด้านบทบาทเชิงวิชาชีพสูงกว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสโสด ($p < .05$.01) และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสโสดและคู่ไม่แตกต่างกัน

5. ความพึงพอใจในงานทุกด้าน ของพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ($p < .001$)

Thesis Title Job Satisfaction and Organizational Commitment of professional Nurses
in Department of Mental Health

Author Miss Samran Boonraksa

M.S.N. Nursing Administration

Examining Committee :

Assist. Prof. Dr. Wipada Kunaviktikul	Chairman
Assoc. Prof. Udomrat Sangounsiritham	Member
Assist. Prof. Raymoul Nantsupawat	Member
Assoc. Prof. Nunta Leksawasdi	Member

Abstract

The purposes of this study were to describe the levels of job satisfaction and organizational commitment; to examine the relationships between age, time working as a nurse, time working in a present position with job satisfaction and organizational commitment; to compare job satisfaction and organizational commitment between different positions and marital status; and to examine the relationship between job satisfaction and organizational commitment of professional nurses in the Department of Mental Health. The sample were 246 professional nurses in psychiatric hospitals in the Department of Mental Health, obtained by using multistages sampling method. The instrument used consisted of three parts; the first part was personal

data, developed by a researcher; the second part was job satisfaction data, modified from the Work Quality Satisfaction Index of Whitley and Putzier (1994); and the third part was organizational commitment data, modified from the Organizational Commitment Measurement of Mowday, Steers, & Porter (1979). The content validity was examined by seven experts. The reliabilities of each facet of job satisfaction of professional work environment, autonomy of practice, work worth, professional relationships, professional role enactment, benefits, and that of the organizational commitment part were .69, .77, .79, .80, .76, .75, and .88, respectively. Data were analyzed by using percent, the mean, standard deviation, range, Pearson's product moment correlation coefficient, and t-test.

The results of this study were as follows:

1. Subjects had a high level of job satisfaction in the facets of autonomy of practice, work worth, professional relationships, and professional role enactment ($\bar{X} = 3.98, 4.29, 3.85, \text{ and } 3.74$, respectively). The level of job satisfaction of professional work environment and benefits facets were at a moderate level ($\bar{X} = 3.40$ and 3.25 , respectively). Nurse administrators had higher level of job satisfaction than that of staff nurses in all facets ($p < .01, .05$), except in the facet of professional relationships in that there was no relationship between the average score of job satisfaction between nurse administrators and staff nurses.

2. Subjects had a high level of organizational commitment ($\bar{X}=3.51$). The average score of organizational commitment of nurse administrators was higher than that of staff nurses ($p < .001$).

3. There were the positive relationships between age and job satisfaction in the facets of professional work environment, autonomy of practice, work worth,

and benefits ($p < .001$). There were the positive relationships between time working as a nurse and professional work environment, autonomy of practice, and work worth ($p < .001$). There were the positive relationships between time working in a present position and job satisfaction in the facets of professional work environment ($p < .01$). There were positive relationships between age and time working as a nurse and organizational commitment ($p < .001$).

4. Married professional nurses had higher satisfaction in the facets of autonomy of practice, work worth, professional relationships, and professional role enactment than single professional nurses ($p < .05, .01$). There was no statistically difference of organizational commitment between single and married professional nurses ($p < .001$).

5. There was a positive relationship between each facet of job satisfaction and organizational commitment of professional nurses ($p < .001$).